

"UKRAINIAN LABOR NEWS"

Published semi-weekly by the Ukrainian Labor News Ass'n
Cor. Pritchard Ave. and McGregor St.
Winnipeg, Man.

Subscription per year \$4.00
Telephone: St. John 1465.

"УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ"

Часопис для робочого людю — виходить два рази на тиждень:
В СЕРЕДУ І СУБОТУ.

Видає Товариство "Українських Робітничих Вістей".

Передплата на рік \$4.00

Адреса:

UKRAINIAN LABOR NEWS,
Cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada.

ХТО ВИНЕН?

Страйкові події в Злучених Державах розвивають ся з великою силою. Кожної години голосніше починають кричати о поміч перед "культуризм" світом американські капіталісти. Як люди, які дуже "дорожать" культурою і цивілізацією, вони кричать о поміч не для себе, а для цілого американського населення, навіть для самих робітників.

Вони кажуть: если правительство Злучених Держав не підприниме рішучих кроків, чтобы заставити гірників і залізничників вернутися до роботи, то за пару тижнів, а власне з початком серпня вся американська індустрія завмере; мільйони робітників ріжних індустрій лишаться без роботи; "неутралині" горючки, які "богу душу винні" в спорі між нами, капіталістами і робітниками, не дістануть за ніякі гроші кусця вугля, бо в Шікаго ціна на вугіль за \$5.00 за тону підвищилась до \$15.00; в Каліфорнії пропадуть всі овочі, если через страйк залізничників не буде на час доставлено 45.000 — 50.000 "вагонів-холодильників".

Американських капіталістів "дуже бодить серце" за "невинним" населенням Злучених Держав і тому вони звизають правительство примусити робітників силою багнетів вернутися до роботи за ту плату, яку пани-капіталісти їм захочуть дати. І правительство вишло гласу моленія капіталістів і змобілізувало цілу армію війська та детективів і вислало їх в страйкуючі гірничі дистрикти та в місцевості страйку залізничників. Але що може зробити військо? Багнетом вугля не надобавеш; жовнір з карабіном стоїть на поверхні землі, а вугілля в землі в глибокій двох тисяч футів; так само ні машинним кірсом ні арматю нагоном в майстерні не направиш; сі орудя смерті зроблені для того, чтобы руйнувати, а не направляти. Постріляти ними робітників можна, але се вже було-б не тільки не на руку всему американському населенню, але і капіталістам, бо тоді не було-б кому їх збогачувати. Се дуже добре знають і капіталісти і сам президент Гардінг. До сеї пори вони випробували вже всякого рода залякування страйкерів, але безуспішно. Страйк не тільки не устает, а зростає з кожним днем. З кожним днем армія страйкуючих збільшається "добровольцями", вишйшовшими на страйк помімо волі і на перекір своїх лідерів, та і тими робітниками, які опинились без роботи через брак у фабриках вугля і сирівців, яких не в чим привезти, тобто велика армія страйкуючих збільшається ся також "страйкерами з примусу".

Що ж робить "Вуйко Сем"? Коли американське правительство і капіталісти побачили, що ні своєю силою ні своєю злодійською хитрістю вони не здолають сили волі страйкуючих гірників, тоді вони рішили зломити їх завязіть при помочи рук англійських гірників. Вони рішили задовольнити потреби американського населення, потреби тої американської "публики", яка в особі Гупера-руководителю залізничного "робітничого" радою, — англійським вуглем. Англійські вуглеві та корабельні власники відкинули ся з великою охотою на так "благодійне" діло і рішили в найближших тижнях довести до Злучених Держав 350 тисяч тонн вугля. Ріжні корабельні компанії як в Злучених Державах, так і в Англії мобілізують свою флоту для перевезення сего вугля.

"Сим побідим!" — сказали собі американські капіталісти, затиснувши зуби, бо гірською редкою для них є бачити на американських домашнім ринку англійський вугіль, тобто товар заграничних капіталістів. Але ліпший сват за моря, чим ворог — через дорогу. Коли йде мова про єдиний світовий капіталістичний фронт проти праці, тоді не час сперечатись про ринки. І от американські капіталісти рішили не тільки допустити на свій ринок англійський вугіль, але вони ще й проголосили, що англійський вугіль в Злучених Державах буде продаватися дешевше як свій, домашній. Капіталістичні газети в Злуч. Державах пишуть: що коли вествірджінський вугіль з доставкою до Нью Йорку коштує \$10.50 — \$11.00 за тону, то найліпший англійський вугіль буде коштувати в Нью Йорку лише \$8.40.

Так повели свій фронт американські капіталісти тоді, коли вони переконались, що ніяким "домашнім средством" вони не здолають солідарного фронту страйкуючих гірників. Вони запросили собі на поміч англійських вуглевих баронів.

Що ж кажуть на се англійські гірники? Американські лідери гірничої юнії заявляють, що англійські гірники рішили не видавувати вугіль для вивозу в Злуч. Держави. Розуміється, що се був би найкращий прояв робітничої солідарності. Однак покищо ми про се чуємо лише з заяв американських юнійних лідерів, тоді як вісти з інших жерел говорять якраз протилежне. Кореспондент ньюйорського "Таймса" в телеграмі до тої газети з Кардіфа, з вуглевого центра Пол. Валлі, каже, що в тамтих вуглевих кругах дивлять ся на сю заяву американських юнійних лідерів, як на блöff. В офісі англійської гірничої федерації праці сказали йому, що нічого не знають про таке рішене англійських гірників, як також в тім самім офісі на-тикнули, що коли страйкували британські гірники (на весні 1921 р.), то американські гірники не застановили вивіз вугля зі Злучених Держав до Англії. Далше той кореспондент каже, що в офісі англійської гірничої федерації йому будь-то поставлено слідуюче лагуманне питання: "Звідки англійські гірники можуть знати, куди йде той вугіль, який вони видобувають?"

А ми не хочемо вірити словам кореспондента найбільшої капіталістичної газети в Злучених Державах, але не маючи ніяких відомостей з інших жерел, а головню з англійських, про те, що англійські гірники рішили не добувати вугля для вивозу до Злуч. Держав, ми не надаємо ваги і заявам лідерів гірничої юнії в Америці. Вісти з ріжних жерел про те, що в ріжних вуглевих портах Англії ладується ся кораблі вуглем для Злучених Держав потверджують, що англійські гірники "не знають", куди йде той вугіль, який вони добувають.

"Не знають", бо не хочуть знати. Англійські гірники дуже добре знали (і ще й тепер не забули), що коли вони страйкували, то американські капіталісти довозили зі Злуч. Держав до Англії вугіль і про се знали і лідери американської гірничої юнії. Але вони ні словом не обізвались, ні пальцем не кинули, чтобы не допустити до вивозу американського ву-

гля до Англії, де гірники боролися за своє існуванне. Страйк гірників в Англії зівстав розбитий. Гірники працюють там тепер за мізерну, просто жабрацьку платню і то лише по пару днів на тиждень. Той самий кореспондент "Таймса" доносить, що в наслідок програя страйку англійські гірники знаходяться в розпучливім положенню, многи з них продали останні свої меблі, чтобы втриматись при життю, бо заробітної платні не вистарчає на жите.

Чи при такім положенню вони будуть питати куди йде той вугіль, який вони добувають? А если їм хтось і скаже, що той вугіль йде до Злуч. Держав, чтобы зломати там страйк таких самих гірників як і вони, то чи не мають вони права пригадати, що своє теперішнє тяжке положенне вони завдають тому, що американські гірники "не знали", що капіталісти Злуч. Держав довозом вугля з Америки помогли англійським капіталістам зломити страйк гірників в Англії?

В чім-же корінь лиха? Чому гірники Злучених Держав і Англії не візьмуть собі примір з капіталістів та не поспіять одні другим на поміч? Тут знову такі ся вина-зрадничих юнійних лідерів, які свідомо роблять на руку капіталістам, а вина робітників в тім, що вони толерують сих лідерів. "Солідарности між робітничими організаціями не може бути так довго, поки робітники не злучать ся в одно могутнє міжнародне тіло.

Такими тілами є Інтернаціонали. Інтернаціоналі, які лучать в собі професійні організації, тобто які руководять боротьбою пролетаріату на економічнім ґрунті є два. Червоний Профінтерн (Московский) і т. зв. Амстердамський Інтернаціонал Професійних Союзів, на чолі якого стоять всі ті лідери, які "не знають" куди і куди капіталісти вивозять продукти рук тих робітників, які знаходяться ся під їх орудовством.

Англійські "Right Honorable" Томаси, Гендерсоны є тими злочинцями, що розбили страйк гірників в Англії, а нині уважають "благород" заяв лідерів гомперсівців, що англійські гірники не допустять до вивозу вугля з Англії до Америки. Англійські Томаси, Гендерсоны та Смайли є тими злочинцями, які рука об руку з англійськими капіталістами помагають американським зломити страйк гірників в Злуч. Державах. Американські Гомперси та Луїси є тими злочинцями, що рука об руку з американськими капіталістами помогли англійським зломити в 1921 році страйк гірників в Англії. Злочинцем є зі сторони робітників толерувати се зрадичне поведжене своїх лідерів. Американські робітники майже мовчанкою зустріли поступок Гомперса, коли він проголосив, що Американська Федерация Праці виступає зі складу Амстердамського Інтернаціоналу. Ми є противниками "Амстердамського Інтернаціоналу, на чолі якого стоять королівські дорадники, але все-ж таки в ній лучать ся робітничі організації ріжних країв, в тім числі і федерация англійських гірників. Але все-ж таки се є організація робітничя, від якої Гомперс відорвав американських робітників. І чи можуть тепер американські гірники звертатись до англійських, які братия робітничая організація одна до другої, чтобы ті заборонили своїм капіталістам везти вугіль до Америки? Если-б американські і звернули ся, то англійські скажуть: адже-ж ви зірвали з нами, виступивши з міжнародної робітничої організації. Если ви мовчали на поступок Гомперса, значить ви з ним годились, що "Америка для Американців". Розважавши собі руки виступом з міжнародної організації, ви не прийшли нам на поміч тоді, коли ми страйкували за кусок хліба, але під кличем "Америка для Американців" ви дозволили вугіль до Англії і тим спричинили до зломаня нашого страйку. Завдяки сему ми нині голодні і холодні і коштом теперішнього вашого нещастя хочемо поправити своє тяжке економічне положенне.

До такого розбрату довели зрадичні юнійні лідери і руководителі Амстердамського Інтернаціоналу міжнародне робітництво. До Амстердамського Інтернаціоналу входять не тільки англійські професійні організації, але організації і інших країв. І лідери того Інтернаціоналу пальцем об пальце не вдарять, чтобы заібогити хоч тепер, в найкритичнішій хвилині боротьби праці з капіталом, сему розбратови міжнародного робітництва. Замість прийти на поміч американським гірникам, сплинивши дові вугля з Англії до Америки, вони всю силу і всю увагу звертають на поборованне Червоного Професійного Інтернаціоналу, який понад їх голови кличе до робітництва цілого світа єднатись для боротьби з наступом капіталу. В Червонім Профінтерні, а не в капіталови бачуть лідери Амстердамського Інтернаціоналу, оті всі королівські дорадники та міністри свою небезпеку.

І так довго, доки робітники будуть терпіти на чолі своїх організацій сих лідерів, вони не збудують свого дійсного міжнародного солідарного фронту і "не будуть знати", чому американські капіталісти вивозили свій вугіль до Англії підчас страйку тамтих гірників і чому англійські капіталісти вивозять тепер свій вугіль до Злучених Держав і продають там його по дешевшій ціні, ніж американський.

А знати се робітникам давно вже пора!

Робітник.

ПРОФСПІЛКИ В РАДЯНСЬКИХ ДЕРЖАВАХ І НОВА ЕКОНОМІЧНА ПОЛІТИКА.

(Кореспонденція до "Українських Робітничих Вістей".)

Профспілки, котрі грають зараз таку важну роль в міжнародному робітничому русі повстали з органів самооборони і взаємної помочи робітників, котрі відтак розпочали боротьбу проти існуючої капіталістичної системи. Завдяки особливим соціальним умовам буржуазної імперії процес еволюції профспілок відбув ся тут значно коротше як в західно-європейських і американських краях.

В лютім 1917, по упадку царату повстають знова великі професійні організації. Вони беруть чинну участь і в політичній боротьбі. Рівночасно перебудовують ся вони на спосіб західно-європейських організацій. Однак їх займають не лише питання тарифних договорів, роземчих судів і т. д., отже не лише свої власні завдання, але вони свідомі сего, що революція вимагає від них певних, спеціальних завдань.

Вже на третій всеросійській конференції профспілок, в червні 1917 р. питання регуляції продукції, робітничої контролю і трестирования продукції займають визначне місце. Однак соціальна боротьба заострується і заострюється ся класові суперечности, прр-летаріат лагодить ся до за-

хплення влади в свої руки. Профспілки: проголошують клич "Вся влада радам", вони стають, найважливішим чинником революції, котру вони провадять разом з партією і радами, для котрої вони дають борців. Так, то жовтнева революція мала в профспілках свій фундамент. Нові відносини, створені революцією, зміна соціальних сил ставить теж профспілки перед нові завдання.

По жовтневій революції.

Профспілки, з хвилею, коли осягають свою ціль, коли вони побіждають капіталістичну систему мають перед собою нове завданне. Не має вже боротьби проти капіталістичної системи; профспілки замінюють ся в орган для скріплення і оборони здобутих позицій і економічної відбудови. Тому теж по жовтневій революції шезли старі завдання, шезли теж старі методи боротьби. Без ніяких декретів шез, волею самих робітників найважливіший засіб, які мають робітники для боротьби з підприємцями, страйк. Підприємців усунуло, фабрики і заводи були в руках пролетарської держави, буди отже в руках представників пролетаріату, отже в руках самого пролетаріату, не могли отже робітники страйкувати проти самих себе? Ми вже вище зазначили, що по жовтневій революції профспілки замінюють ся в орган економічної відбудови. На них спадає отже завданне організації праці і організації продукції.

Зараз по усуненню підприємців профспілки мусіли отже виділити заробітну платню, що належить до організації праці. На жаль ся платня не могла бути достаточною, бо матеріальні засоби через блокаду були дуже скупи. Кошти забезпечення на сучай хороби, безробіття і неспособності до праці переняла сама держава.

На профспілках лежала теж відповідальність за економічний розвиток краю. Однак про економічну відбудову можна думати лише тоді, коли є умови для нормальної праці. Тимчасом по жовтневій революції пролетаріат в Радянських державах був примусений боронити здобутих ним позицій проти своїх рідних і чужих ворогів, своєм профспілки мусіли брати участь в військовій економічній боротьбі.

Так то профспілки мусіли виконувати нові завдання і до тих нових завдань вибрати і нову тактику. Важке економічне положенне Радянських держав спричинило іх також займатись і продовольчою справою. Коли профспілки хотіли забезпечити своїм членам найвищу можливу платню, котру вони платили життєвими засобами, то вони мусіли теж висилати тисячі своїх членів на продовольчий фронт. Бо від вислідів сеї акції залежала висота заробітної платні. В безпосереднім звязку з висотою заробітної платні, стояла теж справа здобування сирівців. Були сирівці, були і фабрики, було що вимінити на хліб. Тому і профспілки займають ся здобуваннем сирівців.

Для нас теж зовсім ясно, що профспілки мусіли зі всіх сил попірати свою пролетарську державу і свій пролетарський уряд. І тому то теж в горюжаний війні і в боротьбі проти західних імперіалістів посвятивши тисячі змобілізованих членів профспілок своє жите для охорони здобутків революції.

Нова економічна політика (Нен).

Розвоєни Радянських держав не сприяла іх соціальна структура а саме перевага дрібного селянського господарства, з котрого його власники, видобували і прибуток для себе; отже побіч націоналізованого господарства існувала і приватна власність.

Економічна політика Радянських держав стреміла до сього, щоб селянство звязати органічно з націоналізованою промисловістю. Но на жаль селянство не хотіло підпорядкувати своїх власних інтересів інтересам загалу. Мужик, що получив землю безплатно, не хо-

тів давати місту земельних продуктів без еквіваленту. Він жадав за се промислові виробки. Радянська влада знова з причини чотиролітньої війни проти внутрішніх і зовнішніх ворогів не могла учинити задовольнено селян. Селянин підніс клич свободної торгівлі.

Радянська держава надіялась помочи зі сторони пролетаріату в західних краях. Вона сподівалась при помочи промислових продуктів, котрі получала-б з відами, усунути суперечности між селом а містом. На жаль революція на заході не побідила, робітництво на заході саме тепер мусить боронити своїх позицій, здобутих в осени 1918 р.

Зовсім теж ясно, що се мусіло мати наслідки для Радянських держав. Соціальна революція не може затриматись на границях одної країни, вона мусить захопити і другі краї, вона може побідити лише як міжнародна революція. Зрозуміло теж, що процес соціальної революції вимагає довшого часу. Жовтнева революція розпочала власне соціальну революцію, котра неминучо захопить другі краї. Се буржуазія розуміє дуже добре. Звідси теж її ненависть до Радянських держав. Радянські републики, котрі побили свою рідну буржуазію, не мали еше стільки сили, щоб побити буржуазію в інших краях. Тому вони були примусені цофнутись, вони не могли здержатись в позиціях здобутих по жовтневій революції. Радянські держави не можуть бути як ізольовані держави. Соціалістична держава не може існувати як ізольована держава. Економічні відносини, навязані познесеною блокадою Радянським державам з капіталістичними ставили їм нові питання, спричинені законами капіталістичного розвитку. Під їх впливом Радянські держави зробили всякі концесії капіталізму, під їх впливом розпочало нову політику, сарвом розпочато відступ, щоб забезпечити основніші здобутки революції, в тій надії, що скорі революція на заході довершить діло розпочате на сході.

(Кінець буде.)

СХІДНА ГАЛИЧИНА ПІД ПЕТЛЮРІВЦЯМИ А ЧЕРВОНОАРМІЙЦЯМИ.

Бремен, Сакс, 23 липня 1922.

Товаришу Редактор!

В ч. 57. "У.Р.В." був поміщений мій лист, в котрім описав я хоч вкоротці жите людей в Сх. Галичині підчас радянської влади а польсько-шляхецького панованя.

Сим разом хотів бим також вкоротці описати петлюрівську бандильсько-рабівничу "армію" і червону, селянсько-робітничу армію, як рівнож прошу помістити се на сторінках "У.Р.В."

Армія "батька" Петлюри, а дитинка "батька" Петлюри складалась переважно з ріжнородних козаків, котрі добровільно і охитно вступали в ряди сеї армії і малоого числа піхоти, котра була надильно мобілізована.

Хтось би сказав, що добрі Українці ті козакі, що розуміють "народну справу", коли так охитно йдуть боротись за Україну! Ой, правда, вступали вони в ряди сеї армії і росли козацькі полки, але не для народної справи се було, а для своєї власної наживи. От так би сказати, козакі так робили, як "ширі українські патріоти" роблять. Слово "козакі йдуть" то так означало як в давнину — "орда йде". Перед козаками годі було щось охоронити. Найбільше придатна їм була річ, то вози і коні, бо мовляв, треба підвести військовий матеріал. Забираючи віз і коні в селянина, не потребував козак брати його як підводчика, але поганяв сам. Если котрий селянин ставив козакови опір, не бажуючи віддати коні до рук козака, то вже почув на спині нагайку. Случалось, таке, що козак позволяв поганяти селянинові його власні коні, бо не хотів слухати плачу і крику жінки і дітей, але виїхавши за село, набиравши гайкою сего-ж селянина, проганяв його з воза. Коли народ побачив, що козакі рабують його, почав ховати вози і коні. Запроваджували коні в яри і в ліси, а вози, розбираючи на поодинокі часті, закопували в землю або кидали у воду. Крзакі дізнавшись, що селянин перед ними ховають вози і коні, починали людей бити нагайками, приказуючи віддати їм сховане. Хотий терпіти селянин страшні козацькі побой, не віддавав козакам своє добро. Тоді починали козакі сами шукати, а шукаючи, забирали все, що під руки попалося. За кіними то шукали навіть в хаті, в кождім куточку.

Не питав ся козак селянина, беручи коні, чим ти, селянино, обробиш землю, чим привезеш, чи набериш ти хліба для себе і для мене? Ні, не питав ся! Він знав, що бідний селянин буде старати ся всіма силами, буде робити і ноцями, аби хотий собі кусок хліба на прожиток зробити, а він прийде і ту останню дрібку хліба візьме для себе, бо мовляв, я воюю за тебе, селянино; аби

тобі було добре, тож віддай мені все, що маєш, а про мене сам хой і здохай. Народ в Галичині прозвав Петлюру мельником, а козаків челядниками його, бо тільки коли де наближують ся козакі до села, то в одній хвилині промайне по селі аисть, що "йде Петлюра, буде пилував" (значить — рабував), то в селі рух як в удлю, ховають де що можуть.

Так то воювали козакі за "народну справу", і показували свій героїзм на мирнім населенню.

Коли до Галичини прийшли червоної війська, став для селян новий світ. Не то що червоної війська в селяні не забирали нічого, а навпаки, помагали ще їм. Чому то так? Бо Червона армія — то все робітники і селяни. Кожний червоноармієць свідомий в своїм ділі. Він знає, що если забере селянинові коні, то той селянин не буде мачи чим обробити землю, отже і не буде хліба. Як шляхецької війська відступали з Галичини, забрали зі собою всі потяги, так що підчас радянської влади не було ніякого руху на залізній дорозі. Отож радянська влада була примусена послугуватись до перевозу воєнного матеріалу селянськими підводами. Але чтобы не робити застою коло обробітки землі, радянська влада видала наказ, що селянин, взятий до перевезення якого-та матеріялу, не повинен більше везти як одну добу. Сего наказу червоноармії цітсно придержувались. Селянин охотно сповняв свій обовязок в достарчуванню підводи для червоноармії в перевозованню воєнного матеріалу, бо бачили як трудно приходиться ся Червоній армії перенести ся в перед з браку підвизів.

Перед приходом Червоної армії петлюрівці зворили селянина, що вони ще всего не беруть в них, але як прийдуть большевики-комуністи, голі і голодні, які говорять "що твое до мене, а що мое то твое", то заберуть все в них. Але на превелике здивованне народу показалося, що ані одні червоноармієць не порушив в селянина найменшої річ, навіть кусця хліба самовільно не взяв собі. Бачив народ Сх. Галичини підчас світової війни ріжні війська, царські і королівські, в котрих була строга дисципліна, а проте вони рабували населення, а червоноармії, хотий так бідні що до одежі і поживи, а нічого не порушили. Чому? Бо кожний червоноармієць знав, що він йде освободжувати сего селянина з під рабівників, а не сам рабувати. Не правда є, що вороги радянської влади говорять, що большевики, то рабівники!

Тепер народ Сх. Галичини пізнав патріотів, котрі "робили добро для народа", а самі наживались, а пізнав також і правдивих своїх оборонців.

Н. Стуче.